

Verklaring inzake de belangrijkste ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren

Juni 2023

bpfBOUW

Verklaring inzake de belangrijkste ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren

Financiële marktdeelnemer Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Bouwnijverheid

Samenvatting

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Bouwnijverheid (**'BpfBOUW'**, LEI: 549300B75W128C2XNV02) neemt de belangrijkste ongunstige effecten van haar beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren in aanmerking. Deze "verklaring inzake de belangrijkste ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren" heeft betrekking op de referentieperiode van 1 januari tot en met 31 december 2022. Dit is een bijgewerkte versie van de eerdere verklaring inzake de belangrijkste ongunstige effecten van bpfBOUW van januari 2023.

De Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) schrijft voor dat wanneer de belangrijkste ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren in aanmerking worden genomen, een verklaring over het "due diligence" beleid met betrekking tot die effecten beschikbaar wordt gesteld. In een dergelijke verklaring moet rekening worden met de omvang, de aard en de schaal van de activiteiten en het soort financiële product dat beschikbaar wordt gesteld. Hierbij zijn duurzaamheidsfactoren in de SFDR gedefinieerd als ecologische, sociale en werkgelegenheidszaken, eerbiediging van de mensenrechten, en bestrijding van corruptie en van omkoping.

Deze verklaring heeft betrekking op het bpfBOUW pensioenfonds als geheel. De exacte toepassing kan verschillen tussen de pensioenregelingen en zal worden gedocumenteerd en gerapporteerd in de informatieverstrekking van de desbetreffende pensioenregeling in overeenstemming met de vereisten en tijdslijnen van de SFDR van de Europese Unie.

Deze verklaring over ongunstige effecten bevat de volgende hoofdstukken:

- 1 Beschrijving van de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren
- 2 Beschrijving van het beleid voor de identificatie en prioritering van de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren
- 3 Engagementbeleid
- 4 Verwijzingen naar internationale normen
- 5 Historische vergelijking (deze wordt opgenomen in de verklaring van 2024)

In **hoofdstuk 1** rapporteren wij over hoe de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren zijn meegenomen door bpfBOUW. Daarin tonen wij hoe de indicatoren hebben gepresteerd op basis van kwantitatieve gegevens en geven wij een toelichting op deze gegevens. Daarnaast rapporteren wij over welke maatregelen wij hebben genomen gedurende de referentieperiode ten aanzien van de indicatoren en welke maatregelen gepland zijn. De kwantitatieve gegevens ("effecten 2022") hebben betrekking op onze beleggingen in kapitaalmarktbeleggingen (aandelen, bedrijfsobligaties, staatsobligaties, vastgoed). Voor alternatieve beleggingen (behalve vastgoed) hebben we nog geen kwantitatieve gegevens opgenomen omdat de betrouwbaarheid, vergelijkbaarheid en beschikbaarheid van de gegevens niet voldoende is. In hoofdstuk 2 lichten we dit nader toe.

In **hoofdstuk 2** gaan wij in op hoe wij de belangrijkste ongunstige effecten identificeren. Daarnaast gaan wij in op de belangrijkste ongunstige effecten die wij hebben geprioriteerd uit de door de SFDR voorgeschreven lijst van verplichte en vrijwillige indicatoren.

De belangrijkste ongunstige effecten op het gebied van milieu voor ons zijn:

- broeikasgasemissies (BKG- ofwel CO₂-emissies),
- de koolstofvoetafdruk (CO₂-voetafdruk) en broeikasgas intensiteit (CO₂-intensiteit) van ondernemingen,
- blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen.

De belangrijkste ongunstige effecten op het gebied van sociale en arbeidsomstandigheden voor ons zijn:

- schendingen van de VN Global Compact, de UN Guiding Principles on Business and Human Rights of OESO-richtlijnen voor ondernemingen,
- het gebrek aan genderdiversiteit in de Raad van Bestuur en mogelijke blootstelling aan controversiële wapens.

Het bpfBOUW-bestuur stelt de strategie, missie, visie, doelstellingen en beleidsuitgangspunten van het fonds vast. Deze doelstellingen en beleidsuitgangspunten zijn richtinggevend bij de besluitvorming, de uitvoering, de verantwoording, de advisering, en het toezicht. Ze gelden ook voor alle partijen die samen met of voor ons aan onze pensioenregelingen werken. Het bestuur is verantwoordelijk voor het ontwikkelen van strategie en beleid van bpfBOUW. Vermogensbeheerders APG en Bouwinvest adviseren bpfBOUW en rapporteren periodiek over de uitvoering van het Verantwoord Beleggen beleid (hierna VB beleid).

Wij hanteren verschillende methoden om de belangrijkste ongunstige effecten te adresseren, identificeren en te prioriteren. Op basis van dialoog met onze belanghebbenden (inclusief deelnemers) hebben wij de grootste potentiële en daadwerkelijke risico's op negatieve gevolgen voor de samenleving en het milieu geïdentificeerd. Deze hebben we geprioriteerd op basis van de ernst, omvang en onomkeerbaarheid van de grootste potentiële en daadwerkelijke risico's. De maatregelen bestaan uit de volgende onderdelen van ons VB beleid: uitsluitingsbeleid, insluitingsbeleid, actief aandeelhouderschap (stemmen en engagement), de SDI-aanpak en ons beleid klimaatverandering. In hoofdstuk 2 van deze verklaring gaan wij ook gedetailleerd in op de wijze van uitvoering van deze methodologieën en de foutmarges die daarmee samenhangen.

In **hoofdstuk 3** beschrijven we ons engagementbeleid. Op het gebied van engagement houdt bpfBOUW zich aan de Nederlandse Stewardship Code, die verwachtingen voor vermogensbeheerders uiteenzet ten aanzien van het invullen van verantwoordelijkheden van stewardship. De Stewardship Code is in lijn met de SRD, de herziene EU-richtlijn aandeelhoudersrechten (2007/36/EC). In dit hoofdstuk wij uit op welke manier wij de dialoog voeren met bedrijven waarin we beleggen, hoe wij de voortgang monitoren en hoe we tijdens jaarlijkse aandeelhoudersvergaderingen onze stem uitbrengen. Het Verantwoord Beleggen en Stewardship Beleid ([link](#)) en de Stewardship & Engagement Policy ([link](#)) zijn hier te vinden.

In **hoofdstuk 4** beschrijven we de internationale normen die bpfBOUW hanteert. BpfBOUW verbindt zich aan verschillende codes, principes en internationaal erkende standaarden voor due diligence en verslaglegging, waaronder Principles for Responsible Investment (PRI), UN Global Compact, OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en UN Guiding Principles on Business and Human Rights en Corporate Human Rights Benchmark. In dit hoofdstuk zetten wij uiteen hoe wij aan deze normen voldoen en meedoen aan relevante initiatieven voor de naleving van deze normen.

1. Beschrijving van de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren

In het overzicht hieronder staan de belangrijkste ongunstige effecten waar bpfBOUW rekening mee houdt. Hierin geven we aan welke maatregelen we nemen om het ongunstige effect te beperken. Daarnaast worden in de tabel de genomen maatregelen en voor de volgende referentieperiode geplande maatregelen en vastgestelde streefdoelen genoemd.¹ Deze maatregelen bestaan uit de volgende onderdelen van ons Verantwoord Beleggen beleid (VB beleid): uitsluitingsbeleid, insluitingsbeleid, actief aandeelhouderschap (stemmen en engagement), de SDI-aanpak en ons beleid klimaatverandering. Meer informatie vindt u in ons VB beleid.

Deze verklaring bevat gegevens voor het bpfBOUW pensioenfonds als geheel. De exacte toepassing van de belangrijkste ongunstige effecten kan verschillen tussen de pensioenregelingen en zal worden gedocumenteerd en gerapporteerd in de informatieverschaffing van de desbetreffende pensioenregeling in overeenstemming met de vereisten en tijdlijnen van de SFDR van de Europese Unie.

INDICATOREN VOOR ONDERNEMINGEN WAARIN IS BELEGD²

Indicator ongunstige effecten op duurzaamheid	Parameter	Effecten 2022	Effecten 2021	Toelichting	Genomen maatregelen en voor de volgende referentieperiode geplande maatregelen en vastgestelde streefdoelen
Broeikasgasemissies 1. BKG-emissies	Scope 1-BKG-emissies	1.175.137,62 tCO ₂ e		Dit betreft de BKG-emissies van de ondernemingen waarin we belegd zijn, naar rato van het belang dat we in die onderneming hebben. Scope 1 omvat de uitstoot die een bedrijf zelf, direct, genereert. Merk op dat de waarde van deze parameter niet alleen afhangt van de beleggingskeuzes die we maken, maar ook van onze omvang. Data ten behoeve van dit gegeven is ruim voorhanden.	Klimaatverandering is één van de drie thema's die centraal staan in ons VB beleid. Genomen maatregelen gericht op klimaat indicatoren (PAI's 1- 6): - Insluitingsbeleid: We beoordelen bedrijven die betrokken zijn bij controverses op het gebied van klimaat en identificeren deze bedrijven als achterblijvers. We vragen van bedrijven in risicovolle sectoren om kwantitatieve lange-termijn doelstellingen. Met bedrijven in de portefeuille die niet aan onze eisen voldoen gaan we in gesprek en hebben we een engagementplan met concrete

¹ Welke beleggingscategorieën vallen binnen het toepassingsgebied van de genomen maatregelen en voor de volgende referentieperiode geplande maatregelen en vastgestelde streefdoelen wordt duidelijk in tabel 2 in hoofdstuk 2.

² We hebben in totaal voor circa EUR 31 miljard aan beleggingen voor één of meerdere indicatoren (PAI 1 - 14) datapunten kunnen koppelen met de externe databronnen. Het betreft onder meer beleggingscategorieën: beursgenoteerde aandelen, bedrijfsobligaties, staats(gerateerde)obligaties en beursgenoteerd vastgoed.

	Scope 2-BKG-emissies	259.237,85 tCO2e	Dit betreft de BKG-emissies van de ondernemingen waarin we belegd zijn, naar rato van het belang dat we in die onderneming hebben. Scope 2 omvat de uitstoot die een bedrijf indirect genereert, bijvoorbeeld door haar energieverbruik. Merk op dat de waarde van deze parameter niet alleen afhangt van de beleggingskeuzes die we maken, maar ook van onze omvang.
	Scope 3-BKG-emissies	9.127.804,49 tCO2e	Dit betreft de BKG-emissies van de ondernemingen waarin we belegd zijn, naar rato van het belang dat we in die onderneming hebben. Scope 3 omvat de uitstoot van de gehele waardeketen, dus inclusief afnemers en leveranciers. Merk op dat de waarde van deze parameter niet alleen afhangt van de beleggingskeuzes die we maken, maar ook van onze omvang.
	Totale BKG-emissies	14.343.375,46 tCO2e	Dit is de optelling van de emissies onder scope-1 en -2.
2. Koolstofvoetafdruk	Koolstofvoetafdruk	47,42 tCO2e/EUR (M)	Dit is de uitstoot van BKG van onze beleggingen gedeeld door de omvang van onze portefeuille beheerd door APG. Op basis van onze koolstofvoetafdrukdoelstelling meten we hoeveel koolstof wordt uitgestoten door bedrijven waarin dit product investeert en hoeveel hiervan aan deze bedrijven kan worden toegeschreven. Deze maatstaf is dus, in tegenstelling tot de indicatoren van nr. 1, niet afhankelijk van onze omvang. In andere uitingen waarin we van onze koolstofvoetafdruk spreken, wordt deze vaak gerelateerd aan de omvang van onze aandelen- en kredietportefeuilles, in plaats van onze totale portefeuille beheerd door APG. Dit kan een andere uitkomst geven.
3. BKG-intensiteit ondernemingen waarin is belegd	BKG-intensiteit ondernemingen waarin is belegd	138,3 tCO2e/EUR (M)	Dit relateert de uitstoot van BKG van de ondernemingen waarin we beleggen aan hun omzet.

verwachtingen (zie ook hoofdstuk 3). We controleren ook de kwaliteit van lucht emissieprogramma's van bedrijven. We beleggen alleen in achterblijvers als we door engagement kunnen bijdragen aan verbetering.

Klimaatbeleid: We sturen op een CO2 reductie doel voor beurgenoteerde aandelen. We verwachten van olie- en gasbedrijven dat zij zich committeren aan de TCFD-richtlijnen, een netto-nul doelstelling formuleren (inclusief reductie in scope 1,2 & 3¹ emissies) en deze doelstelling verankeren in het remuneratiebeleid (beloningen) en hun investeringsplannen. In 2022 belegden we niet in bedrijven die meer dan 30% van hun omzet uit kolenmijnen of meer dan 20% uit teerzand halen. Zie geplande maatregelen hieronder voor aanscherping van ons beleid.

Stembeleid: We beoordelen of bedrijven in sectoren met een hoge klimaat impact hun CO2- uitstoot (scope 1, 2 en 3) openbaar maken en adresseren de afwezigheid van dergelijke openbaarmakingen in onze stembeslissingen.

SDI aanpak: We zoeken actief naar beleggingen die bijdragen aan de Sustainable Development Goals (SDG's), waaronder SDG 13 (Klimaat actie) en SDG 7 (Betaalbare en schone energie).

Geplande maatregelen gericht op klimaat indicatoren (PAI's 1- 6):

We publiceerden eind 2022 een [klimaatactieplan](#) met daarin de volgende voorgenomen doelen en ambities op gebied van klimaat. We werken de komende jaren aan realisatie ervan.

Aandelen en bedrijfsobligaties:

- o Voor einde 2025 realiseren we een absolute reductie van 30% van de CO2-voetafdruk van zowel onze aandelen en bedrijfsobligatieportefeuille t.o.v. het basisjaar 2019, en voor 2030 een absolute reductie van 50% (t.o.v. 2019).
- o In 2023 bouwen we beleggingen in bedrijven met omzet uit de winning van steenkolen en/of de winning van teerzand verder af (omzetdrempels is verlaagd tot respectievelijk 5% en 1%).
- o In 2023 scherpen we ook onze engagement met elektriciteits- en autobedrijven aan.

Staatsobligaties en Private Equity: In 2023 beraden we ons op een klimaatdoel voor 2030.

4. Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	Aandeel beleggingen in ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	7,71 %	Dit is het aandeel beleggingen in ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen in de totale beleggingsportefeuille. Het getal dat is weergegeven is een gemiddelde over het boekjaar 2022.
5. Aandeel verbruik en opwekking niet-hernieuwbare energie	Aandeel verbruik van niet-hernieuwbare energie van ondernemingen waarin is belegd, uit niet-hernieuwbare energiebronnen, ten opzichte van hernieuwbare energiebronnen, uitgedrukt als percentage van de totale energiebronnen.	11,15 %	Als niet-hernieuwbaar wordt hier gezien de som van kolen, nucleair en niet bekendgemaakte energiebronnen, alsmede biomassa. Dit percentage is het gewogen gemiddelde over de portefeuille. De beschikbaarheid van data ten behoeve van dit gegeven is zeer beperkt. Dit beïnvloedt de betrouwbaarheid van het getoonde getal.
	Aandeel van opwekking van niet-hernieuwbare energie van ondernemingen waarin is belegd, uit niet-hernieuwbare energiebronnen, ten opzichte van hernieuwbare energiebronnen, uitgedrukt als percentage van de totale energiebronnen	2,47 %	Als niet-hernieuwbaar wordt gezien kolen, kernenergie, gas en olie. Dit percentage is het gewogen gemiddelde over de portefeuille. De beschikbaarheid van data ten behoeve van dit gegeven is ruim.

6. Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten	Energieverbruik in GWh per miljoen EUR aan inkomsten van ondernemingen waarin is belegd, per sector met grote klimaateffecten.		Energieverbruik in GWh per miljoen EUR aan inkomsten van ondernemingen waarin is belegd, per sector met grote klimaateffecten. Dit getal wordt gewogen naar het aandeel in de totale portefeuille. Data ten behoeve van dit gegeven is beperkt beschikbaar. Dit beïnvloedt de betrouwbaarheid van het getoonde cijfer.
	Land- en bosbouw, visserij:	0 (afgerond)	
	Mijnbouw en steenwinning:	0 (afgerond)	
	Fabricage:	0,03 GWh / EUR(M)	
	Elektriciteit, gas, stoom en klimaatregeling-sector:	0,02 GWh / EUR(M)	
	Watertoelevering; afvalwater:	0 (afgerond)	
	afvalverwerking en sanering activiteiten:	0 (afgerond)	
	Groot- en detailhandel:	0 (afgerond)	
	Transport en opslag:	0 (afgerond)	
Vastgoedactiviteiten:	0 (afgerond)		

Biodiversiteit

7. Activiteiten met negatieve gevolgen voor biodiversiteitsgevoelige gebieden	Aandeel beleggingen in ondernemingen met vestigingen/ activiteiten in of bij biodiversiteitsgevoelige gebieden wanneer de activiteiten van die ondernemingen negatieve gevolgen voor die gebieden hebben	0,02 %	Aandeel in de portefeuille van beleggingen in ondernemingen met vestigingen/activiteiten in of bij biodiversiteitsgevoelige gebieden wanneer de activiteiten van die ondernemingen negatieve gevolgen voor die gebieden hebben. Dit gegeven is benaderd door over de beleggingsportefeuille na te gaan welke bedrijven op dit gebied in controverses zijn beland. Data ten behoeve van deze benadering is niet voor alle bedrijven voorhanden.	<p>Genomen maatregelen in 2022:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Insluitingsbeleid: We beoordelen bedrijven die betrokken zijn bij controverses op het gebied van klimaat en identificeren deze bedrijven als achterblijvers. We controleren bij bedrijven die palmolie activiteiten hebben of ze RSPO-lidmaatschappen, certificeringen en leveranciersvereisten hebben. We controleren ook de kwaliteit van de lokale sluitings- en herstelpraktijken en waterbeheerprogramma's van bedrijven. We beleggen alleen in achterblijvers als we door engagement kunnen bijdragen aan verbetering. Voor die bedrijven hebben we een engagementplan met concrete verwachtingen (zie ook hoofdstuk 3). - In 2022 hebben we criteria aangescherpt voor beleggingen in vlees- en soja bedrijven. We hebben twee beleggingen verkocht die niet voldoen aan onze verwachtingen met een ander bedrijf voeren we engagement gericht op verduurzaming. - SDI aanpak: We zoeken actief naar beleggingen die bijdragen aan de Sustainable Development Goals (SDG's), waaronder SDG 14 (Leven onder water), en SDG 15 (Leven op land).
---	--	--------	--	---

Watergehalte	8. Emissies in water	Door de ondernemingen waarin is belegd veroorzaakte emissies in water (in ton) per miljoen EUR aan beleggingen, uitgedrukt als gewogen gemiddelde	0 t / EUR (M) (afgerond)	Door de ondernemingen waarin is belegd veroorzaakte emissies in water (in ton) per miljoen EUR aan beleggingen, uitgedrukt als gewogen gemiddelde. Data ten behoeve van dit gegeven is zeer beperkt voorhanden. Dit beïnvloedt de betrouwbaarheid van het getoonde getal.	<p>Geplande maatregelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Insluitingsbeleid: We scherpen in 2023 ons insluitingsbeleid aan. Hierbij kijken we ook naar de criteria voor circulariteit en biodiversiteit. <p>Genomen maatregelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Insluitingsbeleid: We gebruiken een incidenten indicator om gebeurtenissen te beoordelen die verband houden met overmatig watergebruik door de bedrijfsactiviteiten van een bedrijf, of door activiteiten in waterarme gebieden. - SDI aanpak: We zoeken actief naar beleggingen die bijdragen aan de Sustainable Development Goals (SDG's), waaronder SDG 6 (Schoon water en sanitatie). <p>Geplande maatregelen in 2022:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Insluitingsbeleid: We scherpen in 2023 ons insluitingsbeleid aan. Hierbij kijken we ook naar de criteria voor waterverbruik en -kwaliteit.
Afval	9. Aandeel gevaarlijk afval en radioactief afval	Door de ondernemingen waarin is belegd, geproduceerd gevaarlijk afval en radioactief afval (in ton) per miljoen EUR aan beleggingen, uitgedrukt als gewogen gemiddelde	62,36 t / EUR (M)	Data ten behoeve van dit gegeven is zeer beperkt voorhanden. Dit beïnvloedt de betrouwbaarheid van het getoonde getal.	<p>Hergebruik van materialen (circulariteit) is één van de drie thema's die centraal staan in ons VB beleid.</p> <p>Genomen maatregelen in 2022:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Insluitingsbeleid: We beoordelen bedrijven die betrokken zijn bij controverses over dit onderwerp en identificeren deze bedrijven als achterblijvers. We controleren ook de kwaliteit van het EMS- en beheersysteem voor gevaarlijk afval van bedrijven. <p>Geplande maatregelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Insluitingsbeleid: We scherpen in 2023 ons insluitingsbeleid aan. Hierbij kijken we ook naar de criteria voor afval en (her)gebruik materialen.

INDICATOREN VOOR SOCIALE THEMA'S EN ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN, EERBIEDIGING VAN DE MENSENRECHTEN, EN BESTRIJDING VAN CORRUPTIE EN OMKOPING³

Indicator ongunstige effecten op duurzaamheid	Parameter	Effecten 2022	Effecten 2021	Toelichting	Genomen maatregelen en voor de volgende referentieperiode geplande maatregelen en vastgestelde streefdoelen
---	-----------	---------------	---------------	-------------	---

³ We hebben in totaal voor circa EUR 31 miljard aan beleggingen voor één of meerdere indicatoren (PAI 1 - 14) datapunten kunnen koppelen met de externe databronnen. Het betreft onder meer beleggingscategorieën: beursgenoteerde aandelen, bedrijfsobligaties, staats(gelateerde)obligaties en beursgenoteerd vastgoed.

Sociale thema's en arbeidsomstandigheden	10. Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	Aandeel beleggingen in ondernemingen die betrokken zijn geweest bij schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen	1,37 %	Aandeel beleggingen in ondernemingen die betrokken zijn geweest bij schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen. Op basis van het insluitingsbeleid beleggen wij in principe niet in bedrijven die betrokken zijn bij schendingen van de UNGC-principes of OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen, tenzij er een dialoog ("engagement") met het bedrijf over dit onderwerp gevoerd wordt. Data hieromtrent is ruim voorhanden; merk op dat het percentage betrekking heeft op de portefeuille voor zover er PAI-data over beschikbaar is.	Goede arbeidsomstandigheden is één van de drie thema's die centraal staan in ons VB beleid. Genomen maatregelen in 2022: - Insluitingsbeleid: We beoordelen bedrijven op betrokken zijn bij schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en identificeren deze bedrijven als achterblijvers. Voor supply chain regels controleren we op controverses zowel in directe operaties als in de toeleveringsketen. Met de ondernemingen die niet in lijn handelen met de VN Global Compact of de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de OESO, is een engagement gestart (zie ook hoofdstuk 3). Geplande maatregelen: - Insluitingsbeleid: We scherpen in 2023 ons insluitingsbeleid aan en willen de criteria aanscherpen die toezien op het respecteren van de beginselen van het VN Global Compact en OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen.
---	--	---	--------	---	--

11 Ontbreken van procedures en compliance mechanismen voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen	Aandeel beleggingen in ondernemingen zonder een beleid voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen of zonder regelingen voor de afhandeling van klachten waarmee schendingen van die VN-beginselen of OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen kunnen worden aangepakt	18,35 %	Getoetst is of een bedrijf op alle elementen van het Global Compact en de richtsnoeren van de OESO een beleid heeft dat niet als "poor" wordt aangemerkt. Data ten behoeve van dit gegeven is niet voor alle bedrijven beschikbaar.
12 Niet-gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen	Gemiddelde niet-gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen bij ondernemingen waarin is belegd	0,23 %	Gemiddelde niet-gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen bij ondernemingen waarin is belegd, als percentage. De beschikbaarheid van data voor dit gegeven is zeer beperkt, zelfs zodanig dat (wegens sterke verwatering) interpretatie van dit gemiddelde vrijwel onmogelijk is.

Genomen maatregelen in 2022:

- **Insluitingsbeleid:** We wegen de kwaliteit van de diversiteitsprogramma's bedrijven mee in ons insluitingsbeleid.

Geplande maatregelen:

- **Insluitingsbeleid:** We scherpen in 2023 ons insluitingsbeleid aan. Hierbij kijken we ook naar de criteria voor arbeidsstandaarden.

13	Genderdiversiteit raad van bestuur	Gemiddelde verhouding tussen aantal vrouwelijke en mannelijke leden in de raad van bestuur van ondernemingen waarin is belegd, uitgedrukt als percentage van alle leden in de raad van bestuur	0,18	Gemiddelde verhouding tussen aantal vrouwelijke en mannelijke leden in de raad van bestuur van ondernemingen waarin is belegd, berekend als het aantal vrouwen gedeeld door het aantal mannen (dus als de waarde kleiner is dan 1, is minder dan de helft van de bestuurders vrouw). Data ten behoeve van dit gegeven is beperkt voorhanden.	<p>Genomen maatregelen in 2022 gericht op indicatoren voor sociale thema's</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stembeleid: We stemmen tegen bepaalde (her)benoemingen van bestuurders wanneer we het bestuur onvoldoende divers vinden. - SDI aanpak: We zoeken actief naar beleggingen die bijdragen aan de Sustainable Development Goals (SDG's), waaronder SDG 5: Gender gelijkheid. <p>Geplande maatregelen gericht op sociale thema's:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Insluitingsbeleid: We scherpen in 2023 ons insluitingsbeleid aan. Hierbij kijken we ook naar de criteria voor diversiteit van bestuur.
14	Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneelsmijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens)	Aandeel beleggingen in ondernemingen die zijn betrokken bij de productie of verkoop van controversiële wapens	0 %	Aandeel van beleggingen in ondernemingen die zijn betrokken bij de productie of verkoop van controversiële wapens in onze portefeuille. Dit cijfer is nul. Conform ons uitsluitingsbeleid beleggen wij niet in controversiële wapens.	<p>Genomen maatregelen in 2022 gericht op indicatoren voor sociale thema's</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitsluitingsbeleid: We beleggen niet in bedrijven die betrokken zijn bij de productie, verkoop of distributie van clustermunitie, antipersoonsmijnen, nucleaire, chemische of biologische wapens.

INDICATOREN VOOR BELEGGINGEN IN OVERHEDEN EN SUPRANATIONALE INSTELLINGEN

Indicator ongunstige effecten op duurzaamheid	Parameter	Effecten 2022	Effecten 2021	Toelichting	Genomen maatregelen en voor de volgende referentieperiode geplande maatregelen en vastgestelde streefdoelen
---	-----------	---------------	---------------	-------------	---

Ecologisch	15.	BKG-intensiteit	BKG-intensiteit van landen waarin is belegd	58,09 tCO ₂ e/EUR (M)	De BKG-uitstoot per land wordt gemeten als de uitstoot per miljoen EUR aan BBP. Dit betreft de beleggingen in schuld papier van overheden en supranationale instellingen. Over dit gegeven is data ruim voorhanden.	<p>Genomen maatregelen in 2022:</p> <ul style="list-style-type: none"> - We meten de koolstofvoetafdruk van beleggingen in staatsobligaties en rapporteren deze in ons Verslag Verantwoord Beleggen. - We beoordelen beleggingen op fysieke en transitieklimaatrisico's. Voor staatsobligaties monitoren we de bereidheid en het vermogen van landen om te voldoen aan de klimaatdoelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs. Dit doen we op basis van het klimaatbeleid van de landen en de economische afhankelijkheid van fossiele brandstoffen. <p>Geplande maatregelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - We publiceerden eind 2022 een klimaatactieplan met daarin het voornemen om voor staatsobligaties te onderzoeken of we een klimaatdoel voor 2030 kunnen vaststellen.
Sociaal	16.	Landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten	<p>Aantal landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten (absoluut aantal), als bedoeld in internationale verdragen en overeenkomsten, beginselen van de Verenigde Naties en, in voorkomend geval, nationaal recht</p> <p>Aantal landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten (relatief aantal gedeeld door alle landen waarin is belegd), als bedoeld in internationale verdragen en overeenkomsten, beginselen van de Verenigde Naties en, in voorkomend geval, nationaal recht</p>	62 53,91 %	<p>Dit betreft de beleggingen in schuld papier van overheden en supranationale instellingen. Betrokken landen dragen in totaal zo'n 35% bij aan het wereldwijde BBP. Wij hanteren een eigen uitsluitingsbeleid met betrekking tot schuld papier van nationale overheden. De aanpak van onze dataleverancier bepaalt op een andere wijze of er sprake is van een land met schendingen van sociale rechten.</p>	<p>Genomen maatregelen in 2022:</p> <p>Uitsluitingsbeleid: We sluiten staatsobligaties uit die zijn uitgegeven door landen die onderworpen zijn aan een wapenembargo door de VN Veiligheidsraad en/of de Europese Unie. Met betrekking tot wapenembargo's van de EU verwijzen we naar bindende wapenembargo's die gebaseerd zijn op een besluit van de Raad van de EU.</p>

INDICATOREN VOOR BELEGGINGEN IN VASTGOEDACTIVA⁴

Indicator ongunstige effecten op duurzaamheid	Parameter		Effecten 2022	Effecten 2021	Toelichting	Genomen maatregelen en voor de volgende referentieperiode geplande maatregelen en vastgestelde streefdoelen
Fossiele brandstoffen	17. Blootstelling aan fossiele brandstoffen via vastgoedactiva	Aandeel beleggingen in vastgoedactiva die een rol spelen bij het winnen, opslaan, vervoeren of produceren van fossiele brandstoffen	0 %	geen	We hebben geen exposure naar fossiele brandstoffen via vastgoedactiva.	Onze uitvoerder Bouwinvest sluit beleggingen in gebouwen die worden gebruikt voor het winnen, opslaan, vervoeren en produceren van fossiele brandstoffen uit. Dit betekent dat wij in 2022 geen blootstelling hebben aan fossiele brandstoffen via vastgoedactiva.
Energie-efficiëntie	18. Blootstelling aan energie-inefficiënte vastgoedactiva ⁵	Aandeel beleggingen in energie-inefficiënte vastgoedactiva ⁶	4%	14%	De toename van energie-efficiënte vastgoedactiva wordt voornamelijk veroorzaakt door de verbetering van energie-efficiëntie in de Residential portfolio (en een afname van energie-inefficiënte vastgoedactiva).	<p>Genomen maatregelen in 2022 Wij hebben een doelstelling om de energie-intensiteit van onze Nederlandse vastgoedactiva terug te brengen door middel van het verbeteren van isolatie en het vervangen van installaties. Voor de internationale vastgoedactiva stuurt onze vermogensbeheerder Bouwinvest op toename van het aandeel hernieuwbare energie en een afname in het energieverbruik. Dit leidt ertoe dat het aandeel energie-inefficiënte vastgoedactiva afneemt over de jaren.</p> <p>Geplande maatregelen: Onze vermogensbeheerder Bouwinvest heeft de volgende doelen vastgesteld voor reductie van de blootstelling aan energie-inefficiënte vastgoedactiva:</p> <ul style="list-style-type: none"> - geen natuurlijk gas (% m2) in 2045 - gemiddelde energie-intensiteit: beneden norm Parijs (1,5-graden) in 2045. <p>Deze doelen worden voor onze Nederlandse vastgoedactiva gerealiseerd door het verbeteren van isolatie en het vervangen van installaties. Voor de internationale vastgoedactiva wordt gestuurd op toename van het aandeel hernieuwbare energie en een afname in het energieverbruik.</p>

⁴ Vastgoed activa bij Bouwinvest.

⁵ Onze Nederlandse vastgoedactiva zijn vrijwel alle voorzien van een energielabel (specifieke investeringen, o.a. parkeergarages hebben geen energielabel gekregen – dit betreft minder dan 1% van de Nederlandse vastgoedactiva). Van deze Nederlandse vastgoedactiva is 98% energie-efficiënt en 2% energie-inefficiënt (2022). Voor Europese investeringen krijgt 37% een energielabel (EPC) en een rating (A tot en met I). Hiervan is 16% energie-efficiënt en 21% energie-inefficiënt. Met betrekking tot de internationale investeringen is de gevraagde informatie op dit moment niet beschikbaar voor investeringen in Noord-Amerika en de regio Azië-Pacific. Voor 35% van de gewogen bpfBOUW-vastgoedportefeuille is op dit moment geen energie labels beschikbaar.

⁶ Het aandeel energie-inefficiënt vastgoed van onze Nederlandse vastgoedactiva is gebaseerd op de marktwaarde met een energielabel C of lager en op basis van de Jaarverslagen van 2022 en 2021. Het aandeel energie-inefficiënt vastgoed van de Europese vastgoedactiva is gebaseerd op de gewogen marktwaarde van een investering vermenigvuldigd met het vloeroppervlak met een energielabel C of lager. Voor de berekening hebben we gebruik gemaakt van de resultaten van de GRESB assessment 2022 en 2021. Merk op dat resultaten van de GRESB assessment 2022 zijn gebaseerd op gegevens van 2021 en de resultaten van de GRESB assessment 2021 zijn gebaseerd op gegevens van 2020.

AANVULLENDE KLIMAAT- EN ANDERE MILIEU-INDICATOREN⁷

Indicator ongunstige effecten op duurzaamheid	Parameter		Effecten 2022	Effecten 2021	Toelichting	Genomen maatregelen en voor de volgende referentieperiode geplande maatregelen en vastgestelde streefdoelen
Emissies	4. Beleggingen in ondernemingen zonder initiatieven voor koolstofemissiereductie	Aandeel beleggingen in ondernemingen zonder initiatieven voor koolstofemissiereductie	38,91 %		Aandeel in de portefeuille van beleggingen in ondernemingen zonder initiatieven voor koolstofemissiereductie die aansluiting bij de Overeenkomst van Parijs beogen, als percentage van de portefeuille. Het gaat hier om doelstellingen die expliciet in lijn zijn met het Science Based Target Initiative, wat nog niet alle sectoren omvat. Data ten behoeve van dit gegeven is ruim beschikbaar.	<p>Klimaatverandering is één van de drie thema's die centraal staan in ons VB beleid.</p> <p>Genomen maatregelen in 2022:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bpfBOUW hanteert een aangescherpt stembeleid over klimaat op aandeelhoudersvergaderingen. <ul style="list-style-type: none"> o Wij steunen aandeelhoudersvoorstellen die betrekking hebben op klimaat, tenzij er zwaarwegende redenen waren om dat niet te doen. o Als bedrijven hun klimaatstrategie ter stemming voorleggen aan de aandeelhouders steunt bpfBouw deze alleen als er een klimaatneutrale doelstelling in was opgenomen en de strategie aantoonbaar was afgestemd op de doelstelling om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5 °C. o Wij verwachten van bedrijven in sectoren met grote klimaateffecten dat zij beschikken over een governance-structuur die hun klimaatstrategie ondersteunt, dat zij transparant zijn over hun klimaateffecten en dat zij heldere, op wetenschap gebaseerde doelstellingen stellen om de Scope 1-, 2- en 3-uitstoot te verlagen. Als een bedrijf niet voldeed aan een of meerdere van deze verwachtingen stemmen wij tegen de herbenoeming van de bestuursvoorzitter. o Wij stemmen tegen beloningsvoorstellen van bedrijven met grote klimaatimpact wanneer deze voorstellen geen heldere en relevante prestatiedoelstellingen bevatten die gekoppeld zijn aan duurzaamheid. <p>Geplande maatregelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - We publiceerden eind 2022 een klimaatactieplan met onze doelen en ambities op gebied van klimaat. We werken de komende jaren aan realisatie ervan.

AANVULLENDE INDICATOREN VOOR SOCIALE THEMA'S EN ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN, EERBIEDIGING VAN DE MENSENRECHTEN, EN BESTRIJDING VAN CORRUPTIE EN OMKOPING⁸

Indicator ongunstige effecten op duurzaamheid	Parameter		Effecten 2022	Effecten 2021	Toelichting	Genomen maatregelen en voor de volgende referentieperiode geplande maatregelen en vastgestelde streefdoelen
---	-----------	--	---------------	---------------	-------------	---

⁷ Inbegrepen zijn PAI-gegevens van beursgenoteerde aandelen, bedrijfsobligaties en beursgenoteerd vastgoed beheerd door APG.

⁸ Inbegrepen zijn PAI-gegevens van beursgenoteerde aandelen, bedrijfsobligaties en beursgenoteerd vastgoed beheerd door APG.

Mensenrechten	16	Gevallen waarin onvoldoende wordt opgetreden tegen inbreuken op de normen voor de bestrijding van corruptie en omkoping	Aandeel beleggingen in ondernemingen waarvan is geconstateerd dat zij onvoldoende optreden tegen inbreuken op procedures en normen voor de bestrijding van corruptie en omkoping	0,04 %	Dit wordt vastgesteld op basis van gegevens van een dataleverancier. Dit gegeven is niet voor alle bedrijven voorhanden.	Genomen maatregelen in 2022: <ul style="list-style-type: none"> - We beoordelen of bedrijven voldoende maatregelen nemen om corruptie en omkoping te voorkomen. Met bedrijven in de portefeuille die niet aan onze eisen voldoen gaan we in gesprek en hebben we een engagementplan met concrete verwachtingen (zie ook hoofdstuk 3). Geplande maatregelen: <ul style="list-style-type: none"> - Insluitingsbeleid: We scherpen in 2023 ons insluitingsbeleid aan. Hierbij kijken we ook naar de criteria voor omkoping & corruptie.
----------------------	----	---	--	--------	--	---

Tabel 1: Beschrijving van de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren

2. Beschrijving van het beleid voor de identificatie en prioritering van de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren

In het VB beleid beschrijven we onze algehele benadering om de belangrijkste ongunstige effecten (Principal Adverse Impacts (PAI's)) van onze beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren vast te stellen, te prioriteren en aan te pakken. Het VB beleid is goedgekeurd door het bestuur van bpfBOUW op 16 december 2022 en wordt jaarlijks geëvalueerd.

Governance

Verantwoord beleggen is verankerd in de governance-structuur en de beleggingsbesluitvormingsprocedures van bpfBOUW. Het bpfBOUW-bestuur stelt de missie, visie, doelstellingen en beleidsuitgangspunten van het fonds vast. Deze doelstellingen en beleidsuitgangspunten zijn richtinggevend bij de besluitvorming, de uitvoering, de verantwoording, de advisering, en het toezicht. Ze gelden ook voor alle partijen die samen met of voor ons aan onze pensioenregelingen werken. Namens bpfBOUW, voeren de vermogensbeheerders APG AM en Bouwinvest het VB beleid uit, waarbij doelstellingen en ambities zijn inbegrepen maar niet beperkt tot acties en doelstellingen om duurzaamheidseffecten in de komende jaren (2021-2025) aan te pakken. Het bestuur van bpfBOUW is eindverantwoordelijk voor het gehele beleggingsproces en het in dit hoofdstuk beschreven beleid.

Het beleggingsbeleid staat beschreven in de actuariële en bedrijfstechnische nota (abtn). In het VB beleid leggen we vast welke duurzaamheidsdoelen we onszelf vanaf 2020 stellen, en hoe we van plan zijn deze doelen te halen. Beleggingen moeten voldoen aan het beleggingsbeleid en het VB beleid. BpfBOUW heeft een aantal beleggingsovertuigingen die leidend zijn voor het opstellen en implementeren van het beleggingsbeleid. De beleidsmaatregelen en benaderingen van bpfBOUW voor het vaststellen en prioriteren van de belangrijkste ongunstige effecten worden regelmatig herzien en indien nodig bijgewerkt.

De uitvoering van het VB beleid is door het bestuur van bpfBOUW toegewezen aan vermogensbeheerders APG en Bouwinvest. Het uitbesteden van werkzaamheden brengt risico's met zich mee. Het uitbestedingsrisico wordt periodiek gemonitord en geëvalueerd door bpfBOUW. De monitoring en evaluatie geeft inzicht in de belangrijkste risico's samenhangend met de uitbesteding van werkzaamheden en de maatregelen die het fonds heeft ingericht om deze te beheersen.

Het bestuur houdt toezicht op de uitvoering van onder meer het VB beleid door vermogensbeheerders APG en Bouwinvest. Het bestuur wordt daarbij bijgestaan door de Commissie vermogensbeheer en balansmanagement. APG en Bouwinvest rapporteren periodiek aan bpfBOUW over de uitvoering van het VB beleid.

Meer informatie over hoe wij beleggen, beslissen over het beleggingsbeleid en welke richtlijnen wij onze uitvoerders APG en Bouwinvest meegeven, staat op onze website ([link](#)).

Identificatie van de belangrijkste ongunstige effecten

Op basis van het VB beleid worden de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren door de beleggingen vastgesteld. Voor deze identificatie van belangrijkste ongunstige effecten worden verschillende beleidsmethoden gehanteerd. De gehanteerde beleidsmethodiek voor de identificatie verschilt per beleggingscategorie in de portefeuille van bpfBOUW.

De volgende beleidsmaatregelen en benaderingen worden gehanteerd bij de identificatie van de belangrijkste ongunstige effecten, waarbij wordt gekeken naar de ernst, omvang en omkeerbaarheid van deze effecten:

- **Beleid klimaatverandering en klimaatactieplan** – Hierin adresseren we daadwerkelijke en potentiële negatieve effecten van klimaatrisico's en lichten we toe hoe we deze proberen te voorkomen en beperken. Meer informatie staat in het VB beleid ([link](#)) en in het [klimaatactieplan](#). We meten de CO2-voetafdruk van onze beleggingen in aandelen, bedrijfsobligaties en vastgoed. BpfBOUW meet de risico's en kansen van klimaatverandering voor de beleggingsportefeuille volgens het raamwerk van de Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD).
- **Insluitingsbeleid** – Dit beleid is gebaseerd op UN Global Compact thema's (mensenrechten, arbeid, milieu en anti-corruptie) en eisen van investeerders en bedrijven op basis van de OESO-richtlijnen. Met deze screeningsmethode op basis van de insluitingscriteria identificeren wij ondernemingen in ons beleggingsuniversum op basis van de belangrijkste ongunstige effecten. De combinatie van de klasse-relatieve en normatieve beoordelingen stelt bpfBOUW in staat om onderscheid te maken tussen (groepen van) bedrijven met relatief goede en zwakke prestaties in vergelijking met soortgelijke marktpartijen. Daarnaast wordt ook beoordeeld in hoeverre (groepen van) bedrijven zich (niet) aantoonbaar houden aan fundamentele normatieve normen. De classificatie is deels gebaseerd op externe informatie en deels kwalitatief op basis van APG-inzichten in de bedrijfs- en lange-termijnvooruitzichten van een bedrijf.
- **Corporate Governance Raamwerk, stewardship- en engagementbeleid, en stembeleid** – Op basis van onze principes en verwachtingen voor goed ondernemingsbestuur - waaronder ecologische en sociale kwesties, arbeidsomstandigheden mensenrechten, en de bestrijding van corruptie en omkoping en naleving van belastingwetgeving – voeren wij dialogen met bedrijven en stemmen wij tijdens aandeelhoudersvergaderingen.
- **Beleggen in duurzame ontwikkelingsdoelen (SDI's)** – We beoordelen hoe de producten en diensten van onze beleggingen bijdragen aan het bereiken van de Sustainable Development Goals (SDG's) zoals betaalbare en duurzame energie, veilige en duurzame steden en gemeenschappen, eerlijk werk en economische groei, en gezondheid en welzijn. We streven actief naar beleggingen die bijdragen aan de SDG's en implementeren de

overeengekomen definities, taxonomie en richtlijnen om actuele en toekomstige Sustainable Development Investments (SDI's) (beleggingen die bijdragen aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelen) te identificeren.

- **Uitsluitingsbeleid** – Op basis van de ernst, omvang en onomkeerbaarheid van risico's voor de samenleving en het milieu sluiten we bepaalde beleggingen uit. BpfBOUW belegt niet in bedrijven die betrokken zijn bij controversiële wapens en in bedrijven die betrokken zijn bij de productie van tabak. Naast uitsluitingen die van toepassing zijn op bedrijven sluiten we ook staatsobligaties uit die zijn uitgegeven door landen die onderworpen zijn aan een wapenembargo van de VN Veiligheidsraad⁹ en/of de Europese Unie.
- **IMVB-convenant** – In het VB beleid hebben wij doelstellingen voor 2025 opgenomen en leggen we uit hoe wij aan de afspraken van het [IMVB-convenant](#) voldoen. Met het convenant kiest bpfBOUW voor een aanpak waarbij de OESO-richtlijnen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGP's) als basis worden genomen om ongunstige effecten te identificeren, te prioriteren en te adresseren.

De foutmarge in de bovenstaande methodologieën is gelegen in de afhankelijkheid en de beschikbaarheid van informatie die door externe dataleveranciers wordt geleverd. Zowel de kwantitatieve data als het kwalitatieve oordeel van vermogensbeheerder APG zijn afhankelijk van de juistheid en volledigheid van deze externe (onderzoeks)informatie en data. De informatie over de CO2-voetafdruk, kansen en risico's van klimaatverandering is mede afhankelijk van juiste, beschikbare en volledige informatie die door de onderliggende bedrijven in de portefeuille wordt gerapporteerd. Daarnaast is bpfBOUW voor de identificatie van ongunstige effecten afhankelijk van modellen. In deze modellen worden onzekerheden opgevangen door aannames of schattingen. Dit is van invloed op de uitkomsten van de modellen en kan van invloed zijn op de identificatie van de ongunstige effecten.

Tabel 2 geeft een overzicht per beleggingscategorie van de beleidsmaatregelen en de benaderingen van bpfBOUW om de belangrijkste ongunstige effecten te identificeren.

Beleggingscategorie	Beleid klimaatverandering en klimaatactieplan	Corporate governance-raamwerk, stewardship- en engagementbeleid en stembeleid	Uitsluitingsbeleid	Insluitingsbeleid	SDI-benadering
Beursgenoteerde aandelen ¹⁰	√	√	√	√	√
Bedrijfsobligaties	√		√	√	√
Vastgoed ¹¹	√		√		√
Hypotheken	√		√		√
Staatsobligaties	√		√		√ ¹²
Private equity	√		√		√

⁹ <https://www.un.org/securitycouncil/sanctions>

¹⁰ Inclusief beursgenoteerd vastgoed

¹¹ Vastgoed portefeuille Bouwinvest

¹² Uitsluitend voor obligaties die een label hebben

Infrastructuur	√	√	√
Hedge fondsen	√	√	√

Tabel 2: Beleggingscategorieën die vallen binnen de beleidsmaatregelen en -benaderingen van bpfBOUW

Prioritering van de belangrijkste ongunstige effecten (PAI's)

Het bpfBOUW-bestuur gebruikt verschillende methodieken om de prioritering van de belangrijkste ongunstige effecten vast te stellen. Deze methodieken zijn mede gebaseerd op de periodieke rapportage van APG over het VB beleid en de databronnen die worden gebruikt om de belangrijkste ongunstige effecten te identificeren. Op basis van deze rapportage en advies door APG met betrekking tot de ernst, omvang en onomkeerbaarheid bepaalt het bestuur thematische aandachtsgebieden, op basis waarvan APG in de uitvoering de belangrijkste ongunstige effecten meeneemt.

Daarnaast baseert het bestuur zich op rapportages over langere termijntrends en input van stakeholders, inclusief pensioendeelnemers van bpfBOUW bij het identificeren van de grootste potentiële en daadwerkelijke risico's op negatieve gevolgen voor de samenleving en het milieu.

In de uitvoering van het VB beleid is aan de hand van 3 thema's een prioritering van belangrijkste ongunstige effecten aangebracht. Deze zijn:

- Klimaatverandering en energietransitie: onder meer, door een grote CO₂-reductie van onze aandelen en bedrijfsobligaties portefeuille in 2030 ten opzichte van 2019 en door het afbouwen van onze beleggingen in kolenmijnen en teerzandolie. Voor onze vastgoedportefeuille is het uitgangspunt dat de gemiddelde CO₂-uitstoot minimaal onder die van het 1,5-graden scenario blijft. Daarnaast, door meer te beleggen in duurzame en betaalbare energie technieken en/of oplossingen, door beleggingen in groene obligaties en door meer vastgoed in onze beleggingsportefeuille met een energie label A.
- Circulariteit: onder meer, door het aanscherpen van onze criteria om te beoordelen of bedrijven voldoende doorontwikkelen naar circulaire businessmodellen en andere innovatieve oplossingen voor voedsel- en grondstoffen schaarste. Grondstoffen en materialen worden nog niet voldoende efficiënt ingezet en hergebruikt, zonder schadelijke emissies voor het milieu (biodiversiteit en natuurlijke hulpbronnen). Aan de hand van criteria beoordelen we bedrijven op aantoonbaar efficiënter, duurzamer en meer sociaal verantwoord omgaan met natuurlijke hulpbronnen. Voor 2025 willen wij van minstens 75% van onze nieuwe acquisities voor Nederlandse vastgoedbeleggingen een materialisatiedossier inzichtelijk hebben.
- Goede arbeidsomstandigheden: onder meer, door het voeren van gesprekken over leefbare lonen en veilige arbeidsomstandigheden, zowel bij de bedrijven waarin we beleggen als bij onze vastgoedinvesteringen. Binnen onze vastgoedbeleggingen willen we ambitie tonen door bovenwettelijke eisen te stellen op onderwerpen die bijdragen aan een toekomstbestendige en veilige bouwsector. In de internationale vastgoedbeleggingen met ontwikkelingsactiviteiten sturen we actief op veiligheid en arbeidsomstandigheden op bouwplaatsen.

Daarnaast hechten we belang aan de volgende aandachtsgebieden:

- Respecteren van mensenrechten: onder meer, door het aanscherpen van onze criteria om te beoordelen of bedrijven mensenrechten respecteren, door verbetergesprekken te voeren met bedrijven over mensenrechten en rechtvaardige transities.

- **Governance:** onder meer, door gesprekken te voeren met bedrijven over goede managementstructuren, betrekkingen met hun werknemers, beloningsbeleid en naleving van de belastingwetgeving.

Mede aan de hand van deze aandachtsgebieden zijn door de vermogensbeheerder APG de relevante indicatoren van belangrijkste ongunstige effecten (**PAI's**) geïdentificeerd en geselecteerd. Hierbij wordt gekeken naar beschikbare data, die bij de uitvoering van het VB beleid gebruikt kan worden om op te monitoren en te sturen. Op basis van de uitkomsten van deze identificatie zijn de huidige belangrijkste ongunstige effecten geprioriteerd voor bpfBOUW.

Op het gebied van milieu zijn dit:

- Broeikasgasemissies (BKG- ofwel CO2-emissies) (PAI 1);
- Koolstofvoetafdruk (CO2-voetafdruk) (PAI 2);
- Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen (PAI 4);
- Biodiversiteit (PAI 7);

De belangrijkste ongunstige effecten op het gebied van sociale en arbeidsomstandigheden zijn:

- Schendingen van de VN Global Compact, de UN Guiding Principles on Business and Human Rights of de OESO-richtlijnen voor ondernemingen (PAI 10);
- Het gebrek aan genderdiversiteit in de Raad van Bestuur (PAI 13);
- Mogelijke blootstelling aan controversiële wapens (PAI 14).

Uitvoering en implementatie

Bij de uitvoering en implementatie in de praktijk van ons VB beleid gebruiken we voor de verschillende beleidsmaatregelen en benaderingen verschillende methodologieën en bijbehorende gebruikte gegevensbronnen om het risico op *daadwerkelijke en potentiële negatieve gevolgen te identificeren, monitoren en beoordelen, en deze gevolgen te voorkomen en/of te beperken.*

Beleid/ aanpak	Goedkeuringsdatum huidige beleid	Methodologie	Gebruikte gegevensbronnen	Verplichte PAI's ¹³	Aanvullende PAI's ¹⁴
Beleid klimaatverandering en klimaatactieplan	2022	Uitsluiting Engagement	Beursgenoteerd ISS ESG (Niet-)beursgenoteerd vastgoed GRESB	1-3, 5-6, 15, 17,18	4

¹³ Zie tabel 1 in Hoofdstuk 1 "Beschrijving van de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren"

¹⁴ Idem

Corporate governance raamwerk & stewardship- en engagementbeleid en stembeleid	2018 ¹⁵	Engagement	Sustainalytics, MSCI, ISS	1-3, 13	4
	2022	Stemmen	ISS		
Uitsluitingsbeleid	2022	Uitsluiting	Sustainalytics, ISS	14, 16	
Insluitingsbeleid	2021	Engagement	Sustainalytics, MSCI, ISS, Global Coal Exit List (GCEL)	1-13	9
Beleggingen die bijdragen aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (Sustainable Development Investments)	2019	Integratie in beleggingsprocessen	SDI AOP, interne gegevens van APG	1-8, 15	

Tabel 3: Beleidsmaatregelen en -benaderingen, gegevensbronnen en link met belangrijkste ongunstige effecten (PAI's).

Gegevensverzameling voor de identificatie en prioritering van belangrijkste ongunstige effecten (PAI's)

De gegevens en methoden inzake duurzaamheid zijn nog steeds minder ontwikkeld dan die voor conventionele financiële indicatoren. Over het algemeen erkennen we de beperkingen van bestaande methoden en gegevensbronnen voor duurzaamheidsgerelateerde gegevens, bijvoorbeeld het gebrek aan consistente en transparante meetmethoden en procedures voor het beoordelen van gegevens, maar ook de beperkte beschikbaarheid, vergelijkbaarheid en kwaliteit van duurzaamheidsgegevens. BpfBOUW tracht de vereiste gegevens inzake de belangrijkste ongunstige effecten van alle beleggingen te verkrijgen. De inspanningen met betrekking tot de gegevensverzameling ten behoeve van tabel 1 in Hoofdstuk 1 “Beschrijving van de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren” verschillen voor de kapitaalmarktbeleggingen, de niet-beursgenoteerde beleggingen en vastgoedbeleggingen, en worden hieronder nader beschreven.

Kapitaalmarktbeleggingen

Om de PAI-gegevens te verkrijgen voor de beleggingen op de kapitaalmarkten, is de belangrijkste aanpak om een externe dataleverancier te selecteren. Hiertoe is de externe dataleverancier ISS ESG geselecteerd voor de rapportage over de belangrijkste ongunstige effecten. Dit is gedaan na een diepgaande en uitgebreide beoordeling van bijvoorbeeld de dekking van de portefeuille, het toepassingsgebied en de kwaliteit van de data. Het aanstellen van meerdere dataleveranciers zou geen materiele uitbreiding opleveren van data over het belegde universum. Vervolgens zijn PAI-berekeningen alleen uitgevoerd voor het universum waarvoor inputgegevens ten aanzien van de PAI-indicatoren beschikbaar zijn. Dit is inclusief PAI-gegevens voor beursgenoteerd vastgoed beheerd door APG AM. In tabel 1 in hoofdstuk 1 wordt geen gebruik gemaakt van schattingen om ontbrekende waarden in te vullen (imputatie). Indien meerdere waarden beschikbaar komen in de toekomst dan wordt op een systematische wijze de uiteindelijke waarde die wordt gebruikt in de berekeningen, bepaald in de beleggingscommissie van onze vermogensbeheerder APG AM. Momenteel is dit nog niet aan de orde.

Alternatieve beleggingen (waaronder niet beursgenoteerde beleggingen zoals hedge funds, private equity)

Het is vooralsnog niet mogelijk gebleken om de alternatieve beleggingen mee te nemen in de geaggregeerde rapportage van de PAI-indicatoren. Er zijn verschillende obstakels voor het berekenen van betrouwbare en consistente geaggregeerde gegevens op dit vlak, waarvan de belangrijkste:

¹⁵ Update naar verwachting in de tweede helft van 2023

- De ontvangen datasets waren onderling soms niet te harmoniseren, vanwege verschillende interpretaties en/of berekeningsmethodieken;
- De aggregatie van ontvangen gegevens van externe portfoliomanagers op het gebied van alternatieve beleggingen bleken niet verenigbaar met bepaalde data en methodes die onze dataprovider hanteerde voor kapitaalmarktbeleggingen.

In het geval van alternatieve beleggingen maken we gebruik van een groot aantal externe managers. Deze managers beheren voor ons een nog groter aantal investeringen. Zo gaat het bij Private Equity om een paar duizend onderliggende kleine en middelgrote bedrijven. De toegang tot gegevens en betrouwbare schattingsmodellen voor alternatieve beleggingen vormt nog steeds een uitdaging. Anders dan voor beursgenoteerde beleggingen is de transparantie, beschikbaarheid, uniformiteit en kwaliteit van data over de belangrijkste ongunstige effecten van niet-beursgenoteerde beleggingen minder ver gevorderd. Dit is inherent aan dit segment van de markt.

Onze externe managers zijn door hun omvang of geografische locatie niet altijd verplicht om over ongunstige effecten te rapporteren. Deze managers hebben daardoor geen of beperkte data verzameld. Bovendien is het rapporteren over duurzaamheidsindicatoren nog niet altijd vastgelegd in onze contracten met de externe managers. We gaan in gesprek met externe managers en kunnen hier dan nieuwe afspraken over vastleggen. We kunnen niet afdwingen dat bestaande externe managers erover rapporteren.

Desalniettemin zet bpfBOUW zich, middels haar vermogensbeheerder APG, in om zoveel mogelijk relevante gegevens te verkrijgen voor de identificatie en prioritering van de belangrijkste ongunstige effecten in dit deel van de portefeuille.

Voor alternatieve beleggingen bestaan onze geleverde inspanningen om PAI-gegevens te verzamelen hoofdzakelijk uit:

- (i) het direct benaderen van de externe portfoliomanagers en ondernemingen met het verzoek om de PAI-gegevens, afgestemd op de vereisten van bpfBOUW, en de gegevens van de portefeuille te ontvangen, en/of
- (ii) het samenwerken met derde gegevensverstrekkers (ISS).

Voor een deel van de extern beheerde portefeuilles kan beperkt PAI-gegevens worden verkregen. PAI-gegevens van (niet-beursgenoteerd) vastgoed zijn opgenomen in tabel 1 in hoofdstuk 1 bij indicatoren voor beleggingen in vastgoedactiva.

Er wordt geen gebruik gemaakt van schattingen om ontbrekende waarden in te vullen (imputatie). Dit zou het risico op een verkeerd beeld vergroten omdat de resultaten dan onbetrouwbaarder zijn. Dit komt doordat de uitvoerder APG AM niet zelf direct de bedrijven in de portefeuille beheert en leunt op externe portfoliomanagers wat betreft de toegang tot informatie van de bedrijven in de portefeuille. We verwachten dat de kwaliteit van de data over de tijd toeneemt onder andere vanwege sectorinitiatieven en regelgeving. We zetten ons in om daar een positieve bijdrage aan te leveren.

Vastgoedbeleggingen

Voor de Nederlandse vastgoedactiva heeft onze vermogensbeheerder Bouwinvest voor de PAI gegevensverzameling gebruik gemaakt van de jaarverslagen over 2022 en 2021. Voor de internationale vastgoedactiva is gebruik gemaakt van de resultaten van de GRESB assessment 2022 en 2021. Merk op dat de resultaten van de GRESB assessment 2022 zijn gebaseerd op gegevens van 2021 en de resultaten van de GRESB assessment 2021 zijn gebaseerd op gegevens

van 2020. Voor 35% van de gewogen bpfBOUW-vastgoedportefeuille zijn op dit moment geen energielabels beschikbaar. Deze bronnen zijn gebruikt omdat Bouwinvest hiermee streeft naar het gebruik van de meest betrouwbare en beschikbare bronnen m.b.t. de gevraagde gegevens. Daarmee kan Bouwinvest de foutmarge tot het minimale reduceren.

Nederlandse vastgoedactiva

99% van de Nederlandse vastgoedactiva is voorzien van een energielabel. Van deze Nederlandse vastgoedactiva is 98% energie-efficiënt en 2% energie-inefficiënt (2022). Het aandeel energie-inefficiënt vastgoed van onze Nederlandse vastgoedactiva is gebaseerd op de marktwaarde met een energielabel C of lager en op basis van de jaarverslagen van 2022 en 2021.

Internationale vastgoedactiva

Voor Europese investeringen krijgt 37% een energielabel (EPC) en een rating (A tot en met I). Hiervan is 16% energie-efficiënt en 21% energie-inefficiënt. Met betrekking tot de internationale investeringen is de gevraagde informatie op dit moment niet beschikbaar voor investeringen in Noord-Amerika en de regio Azië-Pacific. Het aandeel energie-inefficiënt vastgoed van de Europese vastgoedactiva is gebaseerd op de gewogen marktwaarde van een investering vermenigvuldigd met het vloeroppervlak met een energielabel C of lager.

3. Engagementbeleid

BpfBOUW houdt zich aan de Nederlandse Stewardship Code, die verwachtingen voor vermogensbeheerders uiteenzet ten aanzien van het invullen van verantwoordelijkheden van stewardship. De Stewardship Code is in lijn met de SRD, de herziene EU-richtlijn aandeelhoudersrechten (2007/36/EC).

In het Verantwoord Beleggen en Stewardship Beleid ([link](#)) en de Stewardship & Engagement Policy ([link](#)) wordt het verantwoord aandeelhouderschap van bpfBOUW verder toegelicht. In deze documenten staat hoe wij invulling geven aan onze verantwoordelijkheden als aandeelhouder in beursgenoteerde bedrijven en onze rol als verantwoorde lange-termijnbelegger. Wij monitoren de beleggingen uit hoofde van onze taak als goed rentmeester over de beleggingen. Dit houdt in dat wij alle aspecten die, naar onze mening, van invloed kunnen zijn op het vermogen van een bedrijf om lange-termijn-waarde te creëren, zoals de strategie, (financiële) prestaties, kapitaalstructuur, corporate governance en risico's en kansen op het gebied van duurzaamheid. Daarbij gebruiken wij in de eerste plaats gedeponeerde documenten en openbaar beschikbare informatie van een onderneming. Als we onvoldoende informatie hebben gaan we met het bedrijf in gesprek en proberen we verduidelijking of informatie te verkrijgen en van gedachten te wisselen. Indien nodig communiceren wij met andere stakeholders die relevant zijn voor de bedrijven in onze portefeuille.

Onder andere worden de volgende indicatoren voor de belangrijkste ongunstige effecten in aanmerking genomen bij *engagement*:

- Broeikasgasemissies (BKG) van ondernemingen waarin is belegd (PAI 1);
- Verlagen van koolstofvoetafdruk van ondernemingen waarin is belegd (PAI 2);

- Ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen (PAI 4);
- Ondernemingen die betrokken zijn geweest bij schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen (PAI 10);
- Genderdiversiteit in de Raad van Bestuur (PAI 13);
- Mogelijke betrokkenheid van ondernemingen bij blootstelling rondom controversiële wapens (PAI 14).

De volgende indicatoren worden onder meer in aanmerking genomen bij het *stembeleid*:

- Verlagen van BKG-emissies en koolstofvoetafdruk van ondernemingen waarin is belegd (PAI 1, PAI 2);
- Genderdiversiteit in de Raad van Bestuur (PAI 13).

In 2022 scherpten we ons stembeleid aan ten aanzien van klimaat, belastingbeleid en mensenrechten. Meer hierover is terug te vinden in ons jaarlijks verslag Verantwoord Beleggen.

Wanneer we onvoldoende invloed op een onderneming kunnen uitoefenen, proberen we onze invloed te vergroten door samen te werken met andere beleggers of andere belanghebbenden. Wanneer ondernemingen niet voldoende voortgang laten zien over meerdere verslagperiodes en alle escalatiestrategieën zonder resultaat zijn ingezet, kan bpfBOUW besluiten haar engagementbeleid aan te passen en (bijvoorbeeld) tot verkoop van beleggingen in de betreffende ondernemingen over te gaan. Een voorbeeld hiervan is het besluit om voor het einde van 2025 beleggingen in de winning van kolen en teerzand af te bouwen.

In het afgelopen jaar heeft bpfBOUW meerdere acties ondernomen om ongunstige duurzaamheidseffecten te vermijden en te reduceren door middel van engagement activiteiten. In het [Verantwoord Beleggen verslag 2022](#), in de engagement lijst ([link](#)), in de engagement rapportage ([link](#)) en via ons stemplatform ([link](#)) rapporteren wij over ons verantwoord aandeelhouderschap.

4. Verwijzingen naar internationale normen

De codes, principes en internationaal erkende standaarden waaraan bpfBOUW zich committeert verschillen van elkaar in reikwijdte, methode, gebruikte data en toekomstgerichtheid van de eventueel gebruikte klimaatscenario's. Veel van deze (vrijwillige) normen zijn opgesteld voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Europese duurzaamheidswet- en regelgeving en sluiten daarom voor wat betreft bijvoorbeeld de PAI-indicatoren (tabel 1 in hoofdstuk 1) daar niet of beperkt op aan. De UN Global Compact en PRI overlappen, bijvoorbeeld, qua reikwijdte mogelijk met de SFDR PAI-indicatoren, maar zijn niet één op één met elkaar te vergelijken. Daarom wordt een uitsplitsing naar reikwijdte of datamethode per commitment hieronder niet nader toegelicht.

De volgende indicatoren gebruikt bpfBOUW voor de naleving van sommige internationale kaders:

- BKG-intensiteit ondernemingen waarin is belegd (PAI 1);

- Ondernemingen die betrokken zijn geweest bij schendingen van de beginselen van het UN Global Compact of van de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen (PAI 10);
- Mogelijke betrokkenheid van ondernemingen bij blootstelling rondom controversiële wapens (PAI 14).

Methodologie voor naleving internationale normen

Om goed inzicht te krijgen of ondernemingen zich houden aan de onderstaande internationale normen beoordeelt onze vermogensbeheerder APG onze beleggingen. APG gebruikt hierbij informatie van onafhankelijke ESG-data providers, zoals ISS ESG en Sustainalytics. Dat betekent dat (potentiële) beleggingen in ondernemingen worden beoordeeld op schending van mensenrechten, arbeidsnormen, milieunormen en anti-corruptieregels. Hierbij wordt gekeken naar impact van het gedrag van de onderneming op de samenleving en/of milieu en de ernst, schaal en onomkeerbaarheid en waarschijnlijkheid van de schending.

(Inter)nationale normen

BpfBOUW verbindt zich aan de volgende verantwoord beleggen-gerelateerde codes, principes en internationaal erkende standaarden voor due diligence en verslaglegging:

- Principles for Responsible Investment (PRI)
BpfBOUW is ondertekenaar van de PRI en neemt deel aan de jaarlijkse PRI-survey.
In het beleid en de besluitvorming over verantwoord beleggen vormen de Principles for Responsible Investment (PRI) van de Verenigde Naties belangrijke richtlijnen. Onze vermogensbeheerder APG was in 2009 een van de eerste ondertekenaars van dit initiatief. UN PRI maakt geen specifieke koppeling met de PAI-indicatoren uit SFDR, maar hanteert eigen normen.
- UN Global Compact
We verwachten van bedrijven en fondsen waarin we beleggen dat ze in lijn handelen met de algemene normen voor ondernemingen van de Verenigde Naties (United Nations Global Compact). In de Global Compact staan universele principes beschreven over mensenrechten, arbeidsrechten, anti-corruptie en milieu. Deze principes zijn gebaseerd op algemeen erkende verdragen, zoals de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Onze vermogensbeheerder APG controleert actief of de bedrijven waarin we beleggen deze standaard naleven, en richt zich hierbij op PAI-indicatoren 1-13.
- Convenant Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen Pensioenfondsen (IMVB-Convenant)
BpfBOUW is ondertekenaar van het IMVB-Convenant en voldoet aan de afspraken van het Convenant. Het IMVB-Convenant heeft als doel de OESO-richtlijnen over due diligence in de sector te implementeren. Het IMVB-Convenant richt zich op het proces om ongunstige effecten te identificeren en adresseren volgens de OESO-richtlijnen.
- OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en UN Guiding Principles on Business and Human Rights
Wij onderschrijven de richtlijnen voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO-richtlijnen) en de Guiding Principles on Business and Human Rights van de Verenigde Naties (UNGP's). De OESO (OECD in het Engels) is een

samenwerkingsverband van 37 landen om zich te verdiepen in economische, sociale en ecologische veranderingen. Ze biedt een forum waarin regeringen samenwerken om tot oplossingen te komen voor gemeenschappelijke problemen. De OESO wil het economisch en sociaal welzijn van de wereldbevolking verbeteren, op een duurzame manier. Wij implementeren de zes stappen van het due diligence proces zoals beschreven in de OESO-richtlijnen in ons beleggingsproces. Deze normen vinden steeds meer hun weg in (Europese) regelgeving. PAI-indicator 10 refereert naar schendingen van de beginselen van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) en PAI-indicator 11 refereert naar het ontbreken van procedures en compliance-mechanismen voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen. Onze vermogensbeheerder APG identificeert PAI-indicatoren 1-14.

- Eumedion

BpfBOUW is lid van Eumedion. Eumedion behartigt de belangen van institutionele beleggers op het gebied van corporate governance en duurzaamheid. Eumedion heeft als doel de bestuurs-, milieu- en sociale prestaties van beursvennootschappen te verbeteren. Deze onafhankelijke stichting richt zich op de Nederlandse en Europese politiek en op Nederlandse beursvennootschappen. Om institutionele beleggers te helpen om hieraan te voldoen, heeft Eumedion in 2018 de Nederlandse Stewardship Code opgesteld.

- Nederlandse Stewardship Code

De Nederlandse Stewardship Code is vastgesteld door pensioenfondsen, verzekeraars en vermogensbeheerders. Hiermee benadrukken zij het belang van betrokken en verantwoord aandeelhouderschap. De Stewardship Code onderstreept het belang van aandeelhoudersbetrokkenheid voor het streven naar lange-termijn-waarde-creatie van de Nederlandse beursondernemingen, zoals vastgelegd in de Nederlandse Corporate Governance Code. BpfBOUW voldoet aan de Nederlandse Stewardship Code. Er zijn geen PAI-indicatoren die worden gebruikt om de naleving van of overeenstemming met de principes uit de stewardship code te meten.

- Task Force voor Climate related Financial Disclosures (TCFD)

BpfBOUW volgt het raamwerk dat is opgesteld door de TCFD. en rapporteert jaarlijks over wat APG en Bouwinvest ondernemen met betrekking tot het adresseren van klimaatrisico's en kansen. BpfBOUW rapporteert jaarlijks over wat APG en Bouwinvest ondernemen met betrekking tot het adresseren van klimaatrisico's en kansen volgens het raamwerk van de TCFD in een bijlage van het verslag Verantwoord Beleggen. De volgende PAI's hebben betrekking op TCFD: 1-6, 15 en 18.

- Nederlandse Klimaatakkoord

BpfBOUW is ondertekenaar van het Nederlandse commitment aan het Klimaatakkoord (Nederlandse Financiële Sector bijdrage). Als onderdeel van dit akkoord zal bpfBOUW door de vermogensbeheerders APG en Bouwinvest ondersteund worden bij het in lijn brengen van de portefeuille doelstellingen met de internationale afspraken van het Akkoord van Parijs en het Nederlandse Klimaatakkoord. In 2022 publiceerde bpfBOUW, in lijn met de verwachtingen in het Nederlandse Klimaatakkoord, klimaatdoelen voor 2030. In het [klimaatactieplan](#) lichten wij de specifieke aanpak toe, bijvoorbeeld met betrekking tot het meten en rapporteren over CO2-impact van relevante beleggingen en hoe wij bijdragen aan de doelen van het Nederlandse Klimaatakkoord en het Klimaatakkoord van Parijs voor 2030. Gebruikte PAI-indicatoren zijn 1, 3, 5, 6, 15 en 18.

Methodologie voor naleving internationale normen

Om goed inzicht te krijgen of ondernemingen zich houden aan de internationale normen screent onze vermogensbeheerder APG continu de beleggingen. APG gebruikt hierbij informatie van onafhankelijke ESG-data providers zoals Sustainalytics. Dat betekent dat (potentiële) beleggingen in ondernemingen worden gescreend op schending van mensenrechten, arbeidsnormen, milieunormen en anti-corruptieregels. Hierbij wordt gekeken naar impact van het gedrag van de onderneming op de samenleving en/of milieu en de ernst, schaal en onomkeerbaarheid en waarschijnlijkheid van de schending.

Klimaatakkoord van Parijs

BpfBOUW neemt op verschillende manieren toekomstgerichte klimaatrisico's mee in haar beleid. Wij willen onze portefeuille in lijn brengen met de internationale afspraken van het Akkoord van Parijs en het Nederlandse Klimaatakkoord. In 2022 hebben we bekend gemaakt aan welke reductiedoelstellingen en actieplannen voor 2030 we ons committeren, om zo bij te dragen aan Nederlandse klimaatakkoord.

We hebben doelen vastgesteld voor de Nederlandse en internationale vastgoedportefeuilles met de lange-termijn ambitie om de vastgoedportefeuilles uiterlijk in 2045 te laten voldoen aan de klimaatdoelstellingen van Parijs (1,5-graden).

In bijlage 2 van ons [Verantwoord Beleggen verslag 2022](#) rapporteren wij over klimaatrisico's volgens het raamwerk van de Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD). Ook meten we de CO2-voetafdruk van onze beleggingen en hebben in bijlage 3 een uitgebreide toelichting opgenomen over de berekeningsmethode. De CO2 voetafdruk in die publicatie wijkt enigszins af van de voetafdruk in tabel 1 van deze verklaring. Dit komt enerzijds doordat de SFDR een andere manier van berekenen voorschrijft. Anderzijds kunnen verschillen ontstaan doordat de dekkingsgraad en databronnen verschillen. We streven ernaar om in toekomstige publicaties de verschillen tussen de voetafdrukken zoveel als mogelijk te beperken en toe te lichten.

Klimaatscenario's

Vermogensbeheerder APG gebruikt toekomstgerichte deterministische klimaatscenario's in de periodieke ALM studies met als doel de gevoeligheid van de bpfBOUW portefeuilles voor deze deterministische scenario's te evalueren.

Klimaatstresstests worden gebruikt om de mogelijke effecten en implicaties voor de Strategische Asset Allocatie te evalueren. Vanwege de veelzijdige en niet-lineaire kenmerken van klimaatrisico's hanteert APG geen kwantitatieve modelleringsaanpak om toekomstige scenario's te bepalen. In plaats daarvan gebruikt APG-analogieën gebaseerd op eigen onderzoek naar situaties uit het verleden, waarbij sprake was van fysieke vernietiging en zware overheidsinterventie (bijvoorbeeld natuurrampen en oorlogen). Deze analoge situaties geven een ruw gevoel van de mogelijke effecten van klimaatverandering op de bpfBOUW portefeuille.

Meer informatie is te vinden in ons [Klimaat Actieplan](#).

5. Historische vergelijking

Aangezien 2022 het eerste jaar is waarover bpfBOUW bekend maakt hoe zij de SFDR-specifieke belangrijkste ongunstige effecten van haar beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren aanpakt, is een historische vergelijking op dit moment nog niet beschikbaar. In de verklaring omtrent ongunstige effecten van juni 2024 wordt de eerste historische vergelijking van 2022 en 2023 gegeven.
